

Tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämisen valtionavustus, hankeavustus 2022 - Hankekortti

Hankekortin tiedot julkaistaan valtionavustusten verkkosivuilla.

Nuoret osana aktiivista liikennekasvatusta NOALI

Vastuutaho, yhteyshenkilö	Turun kaupunki, liikennepalvelupäällikkö Risto Peltonen, risto.peltonen@turku.fi	
Osallistujat	Turun kaupunki (kaupunkiliikkumisen ratkaisut, liikennesuunnittelu, ammatillinen opetus, perusopetus)	
Aikataulu	03/2023	3/2024
Hankkeen tavoite ja sisältö, kohde-ryhmä	<p>Nuoret osana aktiivista liikennekasvatusta -hanke tähtää nimensä mukaisesti saamaan nuoret aktiivisiksi toimijoiksi liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Keskiössä on nuorten syvälinen kuuleminen ja osallistaminen sekä vastuun antaminen. Tarkastelun alla on erityisesti pilottioppilaitosten lähiympäristöt ja niiden liikenneturvallisuus sekä nuorten tarpeet liikennekasvatuksen suhteen.</p> <p>Pilottialueiden parempaan liikenneturvallisuuteen tähdätään asenteisiin, taitoihin ja tietoisuuteen vaikuttamalla, joka tapahtuu oppilaitoksissa käynnistettävän liikenneagenttitoiminnan sekä hankkeessa tuotettavan paikallisen liikennekasvatusmateriaalin avulla. Pilottikohteissa liikkuu nuorten lisäksi paljon vasta itsenäistä liikenteessä liikkumista harjoittelevia lapsia, joten nuorten tekemä työ kohdistuu sekä vertaisiin että peruskouluikäisiin lapsiin.</p> <p>Keskeisimpiä työvaiheita on kolme: 1) Keväällä 2023 keskitytään havainnoimaan ja löytämään merkittävimmät haasteet liikennekäyttäytymisen sekä liikenneympäristöjen suhteen valikoituneissa pilottikohteissa yhteistyössä nuorten, peruskouluikäisten sekä kaupungin eri alan asiantuntijoiden kesken. 2) Keväällä 2023 myös tehdään nuorten syvälinen kuuleminen ja yhteiskehittäminen tulevien aktiivisten tekojen tueksi. 3) Syksyllä 2023 käynnistetään liikenneagenttitoiminta, jossa hyödynnetään koostettuja materiaaleja sekä otetaan käyttöön liikennekasvatusmateriaali. Toimenpiteet voivat kohdistua joko omaan ikäluokkaan tai omaan ikäluokkaan ja alueella toimivan peruskoulun lapsiin.</p> <p>Hankkeen pääasiallisena kohderyhmänä on ammatillisen koulutuksen opiskelijat sekä välillisesti heidän vaikutuspiirinsä eli alakouluikäiset lapset perheineen ja pilottialueiden asukkaat.</p>	
Ennakoitu tulos	Hankkeen aikana saadaan laajaa tietoa nuorilta koskien liikenneturvallisuutta ja liikennekulttuuria. Nuorten kanssa työstetään työkalupakki paikallisen liikennekulttuurin ja -asenteiden muokkaamiseen, joka sisältää 5–10 erilaista viestinnällistä ja/tai toiminnallista toimenpidettä. Näitä toimenpiteitä toteuttaa nuorten keskuudesta valitut liikenneagen-	

	tit. Lisäksi tuotetaan paikalliseen ympäristöön sidottua liikennekasvatusmateriaalia, jolloin liikennesääntöjä on helpompi soveltaa omaan ympäristöön. Toimintamalli ja materiaalit ovat täysin tai osittain monistettavissa muihinkin oppilaitoksiin ja muille alueille.
Lisätietoja hankkeesta	Projektikoordinaattori Anna-Kaisa Montonen anna-kaisa.montonen@turku.fi , 040 523 1040

Hankkeen päättyessä täydennetään:

Tulokset	<p>Hankkeessa oli mukana kaksi ammattikoulua, joiden lähiympäristössä toimii myös peruskoulut. Ammattikouluilta etsittiin mukaan opettaja-koordinaattorit, jotka auttoivat nuorten kuulemisessa. Molemmille alueille toteutettiin Maptionnaire-kyselyt, jota jaettiin opiskelijoiden lisäksi myös alueiden asukkaille. Kyselyistä saimme poimittua tietoa haastaviksi koetuista liikennesäännöistä ja -järjestelyistä, sekä asenteellisista tekijöistä. Järjestimme nuorille työpajan, jossa lähdimme ideoimaan liikennekasvatusmateriaalia kyselyiden tulosten pohjalta.</p> <p>Ideoinnin tuloksena syntyi liikennekasvatuksen työkalupakki, joka sisältää kuusi erilaista tehtävää sekä vinkkejä muihin mahdollisuuksiin liikennekasvatuksen toteuttamiseen. Sisältö on esitelty paremmin laajemmassa raportissa. Alueellinen liikennesuunnistus toteutettiin molemmilla alueilla. Toisella alueella tehtävä oli käytössä myös perusopetuksen oppilailta vanhempineen. Lisäksi yhteisöpedagogien luotsaaman oppilaskunnan hallitus järjesti teemapäivän, jossa oli liikennevisa skuuttien ja pyöräilijöiden liikennesäännöistä. Visan kuvat ja tehtävät olivat oppilaitoksen ympäristöstä. Teemapäivässä jaettiin myös työpajassa ideoituja liikenteeseen liittyviä tarroja.</p> <p>Hankkeessa luotiin myös liikennekasvatuksen vuosikello työkalupakin tehtävien ympärille, sekä vastuutahot toteutuksesta (oppilaitos/ryhmän-ohjaaja/tutoroppilaat). Liikenneagenttitoiminnan katsottiin soveltuvan jatkossa erinomaisesti tutoroppilaille, jota lähdetään toteuttamaan syksyllä 2024.</p>
Miten tavoitteet toteutuivat?	<p>Hankkeen tavoitteet toteutuivat melko hyvin, vaikka matkalla koettiin monenlaisia haasteita. Mukaan saatiin tavoittelemamme kaksi pilottioppilaitosta, mutta peruskoulujen rooli jäi toivottua pienemmäksi, koska emme onnistuneet löytämään koordinaattoreita kyseisistä kouluista.</p> <p>Työkaluja otettiin kuitenkin käyttöön tavoitteen mukaisesti, 1–3 oppilaitosta kohden. Näitä myös toteutettiin eri kohderyhmille ja opettaja- sekä oppilaslähtöisesti. Tavoittelemamme liikenneagenttitoiminta ei lähtenyt käyntiin suunnitellulla laajuudella, mutta sen sijaan löysimme lupaavan ratkaisun tulevaisuuteen tutor-toiminnasta, jossa oli toive, että heille saadaan enemmän merkityksellisiä tehtäviä. Viestinnällisesti hanke näkyi enemmän paikallisesti ja pienissä tapahtumissa sekä Liikenneturvan järjestämässä seminaarissa.</p>

<p>Arvio hankkeen vaikutuksista liikenneturvallisuu- delle</p>	<p>Hankkeen aikana tavoitettiin suuri määrä opiskelijoita, mutta suurin vaikutus hankkeella oli niihin opiskelijoihin, jotka opiskelivat hankkeen opettajakoordinaattorien opetuksessa. Alussa toteutettua Maptionnaire-kyselyä pidettiin jo opettavaisena, kun alueen liikenneympäristöä jouduttiin pohtimaan monista näkökulmista. Opettajilta saadun palautteen mukaan erityisesti alueellinen liikennesuunnistus oli hyödyllinen, mutta myös tunnekortteja ja eri liikenteenkäyttäjien asemaan asettumista pidettiin tärkeänä.</p> <p>Hankkeesta saatiin tärkeää tietoa siitä, miten liikennekasvatusasioita kannattaa nuorten kanssa käsitellä sekä tapa implementoida tätä oppilaitosten kiireiseen arkeen. Saimme myös todella tärkeitä huomioita opettajilta sekä tietoa heidän ajatuksistaan liikennekasvatusta kohtaan. Lähes kaikki opettajat pitivät tärkeänä, että myös ammattikouluissa toteutettaisiin liikennekasvatusta.</p> <p>Hankkeen viimeinen puolivuotta ei toteutunut suunnitelman mukaan, kun työkalujen käyttöönotto ei sujunut odotetusti, jolloin myös objektiivisen tiedon hankkiminen jäi vähäiseksi. Vuosikellon ja organisointimallin suunnittelu oli kuitenkin ennakoimaton tulos, jolla on toteutuessaan todelliset mahdollisuudet parantaa alueen liikenneturvallisuu- suutta ja nuorten tietoja ja taitoja liikenteessä, kun liikennekasvatuksesta tulee systemaattista.</p>
<p>Mitä opittiin? Mitä kannattaisi tehdä toisin?</p>	<p>Hankkeessa saatiin tärkeää tietoa nuorten kokemista haasteista liikenteessä sekä heidän ideoimiaan ratkaisuehdotuksiaan. Myös alueiden asukkaita kuultiin. Matkan varrella henkilöstöressurssissa tuli muutoksia, joka aiheutti huomattavaa lisätyötä ja hankaluutta projektin kulkuun.</p> <p>Opimme, että oppilaitosten henkilöstö pitää tulosten mukaan järjestelmällistä liikennekasvatusta tärkeänä vielä toisen asteen opiskelijoiden keskuudessakin. Merkittävä ja osittain tavoittelematon tuotos oli uudenlainen organisointimalli oppilaitoksen lähtökohdista suunniteltuun liikennekasvatuksen vuosikelloon.</p> <p>Jatkossa vastaavissa hankkeissa tulisi ennakkoon jo etsiä mahdolliset työparit oppilaitoksilta, tai niiden puutteessa resursoida isompi työpanos ulkoiselle henkilölle, jolla olisi mahdollisuus olla tiiviimmin läsnä oppilaitoksen arjessa. Tämän hankkeen ja oppien myötä on helpompi jatkaa liikennekasvatuksen kehittämistä sekä liikenneturvallisuu- teen liittyvää moniammatillista yhteistyötä. Suuressa organisaatiossa uudenlaisten toimintatapojen kehittäminen ja toimintaan upottaminen voi olla haastavaa, kun toimitaan poikkihallinnollisesti. Tässä hankkeessa korostui se, että uusien toimintamallien kehittäminen täytyy olla kohdeympäristölähtöistä tai tiiviimmässä yhteistyössä toteutettua, jolloin toimenpiteiden istuvuus arkeen voidaan taata koko prosessin ajan.</p>